

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇВ, ЄДНАЙТЕ СЯ!

CORNER PRITCHARD A. The Provincial Library & MCGREGOR ST. City

UKRAINIAN LABOR NEWS

WINNIPEG, MANITOBA, CANADA

Виходить два рази на тиждень — в середу і суботу. — Published semi-weekly — on Wednesday and Saturday.

РІК IV.

Ч. 98.

СУБОТА, 9 ГРУДНЯ 1922.

WINNIPEG, MAN.

SATURDAY, DECEMBER 9th, 1922.

No. 98.

VOL. IV.

НАГЛИЙ СУД В ЧОРТКОВІ.

В дніх від 9. до 11. листопада відбувся в Чорткові наглий суд проти 1) Степана Мельничука, літ 24, родом з Плядик повіт Коломия, 2) Петра Шеремети, літ 25, родом з Пукова пов. Рогатин, 3) Ярослава Панасюка, літ 25, родом з Садок пов. Збараж, 4) Івана Луцака або Гуцуляка, літ 28, родом з Ключева великого пов. Коломия, 5) Михайла Беніка, літ 29, родом з Берго пов. Снятин, 6) о. Михайла Дмитерка, літ 37, пароха з Мишково пов. Заліщики, 7) Федора Загородного, літ 22, родом з Новосілки пов. Підгайці, 8) Андрія Іванькова, літ 24, родом з Терла пов. Старий Самбір і 9) Михайла Сергієва, літ 27, родом з Бахнів пов. Вишніва на Буковині.

Короткий зміст обвинувачення такий: Покійний Цепко разом з Томкевичем і Навальовським з Камінця Подільського організували бойовий відділ з Галичан, узброїли його по військовому, дали йому кріс, револьвери, машинний кріс, динаміт та екзакріт і очевидно відповідну скількість амуніції з тим, що сей відділ мав переправити ся до Східної Галичини, викликати тут повстання проти польської влади, ушкоджувати комунікаційні серединки і військові об'єкти, а передовсім перешкодити у відбуттю виборів до польського сейму. Сей відділ дня 22. жовтня 1922 р. перейшов Збруч під Курдинцями.

Дня 2. листопада 1922 р. о год. 9. рано при великій асистії війська і поліції та кровожадної польської публіки відбувся наглий суд в Чорткові. Проводив трибуналом рад. Рек, а яко члени засідали радники Радзеховські, Гайльгофер і Гонсьоровські, спеціально дібрані президентом суду Льорексом. Обжалював прокуратор Ягодницький. Боронили адвокати: Мельничука д-р Пордес (з Коломиї, сівост), Шеремету д-р Старосольський з Львова, Беніка д-р Граніцький (Жид) з Чорткова (з уряду), Луцака д-р Мозлер (Жид) з Чорткова, о. Дмитерка д-р Горбачевський і д-р Видрак з Чорткова, Загородного д-р Бандель з Львова, Панькова д-р Юрчинський з Чорткова, врешті Сергія д-р Степан Баран з Тернополя.

Оборона була дуже важка. Предсідник нарушував раз по раз основні постанови карної процедури. Польська публіка захувала ся по канібальськи.

Присуд був такий: Наглий суд в Чорткові увільнив о. Дмитерка. Засудив Мельничука і Шеремету на кару смерті через розстріл, Сеніка на 6 літ, Панасюка 5 літ, Луцака 5 літ, Загородного 5 літ, Панькова 6 літ і Сергія 6 літ, всіх на тяжку в'язницю з постом і твердим ліжком по 14 днів.

Після проголошення присуду д-р Ст. Баран попросив на основі § 445 проц. кар. третю годину для засуджених на смерть. Мельничука і Шеремету разом з оборонцями д-ром Бараном, д-ром Старосольським і д-ром Юрчинським пішли до в'язничої кеї. Присуд смерті польського суду прийняти з повним спокоєм і гордістю. Оборонець д-р Баран писав з ними їх біографії для історії. Засуджені написали листи до рідні (листи сіє поміщені на 2. стор. в сім числі "У.Р.В." — Редакція.) розлідували ся в останні дні з оборонцями д-ром Бараном, д-ром Старосольським та д-ром Юрчинським, передали привіт своїм товаришам та сміло і гордо пішли на смерть.

Першого розстріляли Мельничука о год. 3.15, другого Шеремету о год. 3.20 попол. Оборонці не оставили їх до останньої хвили.

ПРИСУД В СПРАВІ СТ. ФЕДАКА І ТОВАРИШІВ.

ЛьВІВ, 18. листопада. — Сьогодні скінчив ся перед судом присяглих у Львові триденний процес проти студента Степана Федака, який минулого року підчас "Всходніх Таргів" стріляв до Нісудського і воеводи Грабовського, та його 12 товаришів-студентів. Присуд суду запав такий:

Ст. Федак засуджено на 5 літ тюрми, Дмитра Палієва, Михайла Матчака, Петра Яремійчука і Евгена Зиблікевича на 2½ року тяжкої в'язниці, а Йосифа Штика на 1½ року тюрми. Прочих увільнено.

ПРОЦЕС ПРОТИ КОМУНІСТІВ У ЛЬВОВІ.

ЛьВІВ, 23. листопада. — Сьогодні розпочав ся перед судом присяглих у Львові процес проти учасників комуністичної конференції у "Юрі" минулого року.

РАДЯНСЬКА УКРАЇНА В ОБОРОНІ ГАЛИЧИНИ.

Варшавська газета "За Свободу" доносить: Предсідник В.У.Ц.В.К. Петровський на одному з останніх засідань відповідаючи на запити, які кроки поробив радянський уряд в справі останніх подій у Східній Галичині, заявив: "Ми і центральний уряд федерації зробили вже відповідні кроки у Варшаві та провідники еміграційних кол в тій же Варшаві всіма силами не перебираючи в засобах дають свою піддержку імперіалістичним стремлінням Бельведеру і польських шовіністів, признаючи за Польщею право на Східну Галичину, якої не відважились віддати їй навіть творці мирового договору в Версалю".

В відповіді Петровському заявив член В.У.Ц.В.К. Степаненко:

"Нам неминучо треба розпочати більш енергійну акцію протесту, як се було зроблено дотепер нашим урядом. Наш обов'язок як революціонерів і Українців обов'язує нас до сього, вислати не тільки самі ноты протесту, але й поробити всі заходи, щоб оборонити справедливі та життєві інтереси поневоленого населення Східної Галичини, бо чим енергійніші будуть наші виступи у Варшаві, тим більше ми закріпимо там положення радянської влади".

Подаючи се, орган Савінкова мокрим рядом нападає на большевиків.

3 МАЙНЕРСЬКОГО СТРАЙКУ В АЛБЕРТІ.

НА МАЙНЕРСЬКУ ЮНІЮ НАЛОЖЕНО ЗАБОРОНУ.

КЕЛГАРИ, Алта., 6 грудня. — Висший суд в Едмонтоні видав вчера розпорядок, яким забороняє урядникам "Юнайтед Майн Воркерс оф Америка", 18. дистрикту, вести страйкову організаційну діяльність в окрузі Едмонтону.

Близько 100 процент майнерів на страйку.

Президент майнерської юнії Шерман сказав підчас розмови телефоном дистриктовому секретареві Пікакові, що відомости з Едмонтону про страйкове положення в тім майнерським окрузі є цілковито фальшиві. Шерман обчисляє, що близько 100 процент з 1.100 майнерів в тім окрузі є тепер на страйку.

СТРАЙКЕРІ БЮТЬ СТРАЙКОЛОМІВ І ПОЛІЦІЮ.

ЕДМОНТОН, Алта., 6. грудня. — Страйкове положення в сім майнерським окрузі зазначило ся вчера слідуючими подіями: двоє провінціальных поліціантів вшкочено киненими предметами; один управитель майни послугував ся револьвером, щоби відстрашити абирюючих ся страйкерів; були висті про бійки на кулак і при помочи кив та каміня; всі майни в едмонтонським дистрикті були пікетовані страйкуючими майнерами, які робили все, що є в їх силі, щоби наклонити працюючих ще робітників вийти на страйк.

Властители майнів домагають ся більшої поліційної охорони.

В майні Фрейзер-МекКей підчас зміни нічної шифти нападено на чотирох робітників. Коли прийшла ранішня шифта, нападено знов на одного робітника.

В майні Блек Даймонд, яка являєт ся осередком ворожобі і в якій арештовано віцепрезидента майнерської юнії Райна, на провінціальному поліціанті Ментла кинено з боку каменем, однак поваж.

НА ВІЧЕ! ВСІ, КОГО ІНТЕРЕСУЄ РЕВОЛЮЦІОННА БОРОТЬБА В ГАЛИЧИНІ! НА ВІЧЕ!

В СУБОТУ, ДНЯ 9-ГО ГРУДНЯ, О ГОДИНІ 8-Й ВЕЧЕРОМ

— відбудеть ся —

В УКРАЇНСЬКИМ РОБІТНИЧИМ ДОМІ

МАСОВЕ ВІЧЕ

ДЛЯ ВШАНОВАНЯ ПАМ'ЯТИ

ГАЛИЦЬКИХ УКРАЇНСЬКИХ РЕВОЛЮЦІОНЕРІВ, РОЗСТРИ-

ЛЯНИХ ПОЛЬСЬКО-ШЛЯХОЦЬКОЮ ВЛАДОЮ

11. ЛИСТОПАДА С. Р. В ЧОРТКОВІ

НА ВІЧУ БУДУТЬ ПОДАНІ НАПРОВАЖІ ВІСТІ ПРО РЕВОЛЮЦІОННУ БОРОТЬБУ В СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

Кому дорога справа визволення українських селян і робітників в Східній Галичині з соціальної і національної неволі і хто бажає знати правду про теперішню їхню революційну боротьбу; нехай приходять на віче.

ПРИХОДІТЬ ГРОМАДНО НА ОЗНАЧЕНИЙ ЧАС!

ВСТУП ВІЛЬНИЙ! ВСТУП ВІЛЬНИЙ!

В ДРОМГЕЛЕР ЗАСТРАЙКУВАЛО 1000 МАЙНЕРІВ.

КЕЛГАРИ, Алта., 7. грудня. — В вісьмох майнах в окрузі Дромгелер вийшло вчера на страйк около 1000 майнерів. Причиною страйку є суперечка, яка вивязалась в майні між компанійним урядником і майнером, який є членом майнерського комітету.

Страйк є поширений на всім майні, хоч спір між компанійним урядником і майнером почав ся лише в одній майні, Ньюкестл. Заняті в тих вісьмох майнах робітники є організовані в один локаль і тому всі майнери мають підняти акцію в справі; яка дотичить лише одної майни.

Ще одна майна замкнена.

ЕДМОНТОН, Алта., 6. грудня. — В тутешнім майнерським окрузі зістала цілковито замкнена еще одна майна. Є се майна Стандарт.

В ПОЛ. АФРИЦІ ЗАСУДЖЕНО НА СМЕРТЬ 8 МАЙНЕРІВ.

ІОГАНЕСБУРГ, Південна Африка, 7. грудня. — Тут засуджено на кару смерті 8 людей, які брали участь в нападі на майну Брекпен підчас повстання в окрузі Ренд минулого літа.

Суд порекомендував, щоби стром засудженим перемінити кару смерті на доживотну в'язницю.

ПОЛОЖЕННЯ АНГЛІЙСЬКИХ МАЙНЕРІВ СТРАШНЕ.

ЛОНДОН, 5. грудня. — На конференції між преміером Бонаром Ло і комітетом від Майнерської Федерації президент федерації Герберт Смит заявив, що жите англійського майнера під теперішню пору є найгірше, яке коли було від 1872 року і нема виглядів на його поліпшене.

ВОЄННИЙ СТАН В БОЛГАРІІ.

СОФІЯ, Болгарія, 7. грудня. — Доносять, що в Кустенділі вибухло грізне заворушене, підчас якого замордовано багато визначних осіб. В наслідок того по цілій Болгарії проголошено нині военний стан. Всі ресторації і театри дістали приказ бути замкненими.

Війська, які були прогнані з Кустенділя бунтівниками, заняли назад місто без великого опору. В повстанні брали участь резервові офіцери. Повстанем проводили три заговорники, відомі як Александров, Міхелов і Атанасов.

В ОДЕСІ СКОНФІСОВАНО МАЙНО ІТАЛІЙЦІВ.

РИМ, 6. грудня. — Російське совітське правительство замкнуло і опечатало в Одесі заводувана італійської корабельної компанії Лойд Триестіно і сконфіскувало три компанійні кораблі та товари італійських купців.

Правительство заявляє, що воно задержить в силі розпорядки щодо конфіскації до часу, доки не буде загарантована совітським представникам в Італії нормальна торговельна діяльність та доки не буде знесений розпорядок про секвестрацію російських депозитів в Італії.

Товариші! Відновляйте переплату на "Українські Робітничі Вісті".

ЗІЗД СТОВАРИШЕНЯ УКР. РОБ. ДІМ.

До філій і відділів Стоваришеня Український Робітничий Дім. Дорогі Товариші!

Екзекутивний Комітет Ст. Український Робітничий Дім отсим повідомляє всі Філії, Відділи і Заг. Членства. Ст. Товаришів, що слідуючий регулярний річний Зізд Ст. У.Р.Д. відбуеть ся на дніх 15, 16 і 17 січня 1923 р. в салі Українського Робітничого Дому в Вінніпегу.

ПРОГРАМА ЗІЗДУ:

1. Отворене зізду.
2. Вибір президії зізду.
3. Вибір верифікаційної комісії і провірене повноважень делегатів.
4. Справоздане заряду Ст. Укр. Роб. Дім.
5. Справоздане адміністрації "Укр. Роб. Вістий".
6. Справоздане заряду "Пролеткульту".
7. Справоздане Центр. Орг. Комітету Секції Жен.-Робітниць.
8. Справоздане делегатів філій і відділів Ст. У.Р.Д.
9. Вибір комісії: контрольної, маєткової, просвітньо-пресової, організаційної, статутної, резолюційної і фінансової.
10. Засідання комісії і їхні справоздані.
11. Українські робітничі і фермерські дома в Канаді.
12. Робітничі діточі школи.
13. Орган Ст. Товаришеня Укр. Роб. Дім.
14. План праці Видавництва "Пролеткульт" на слідуючий рік.
15. Робітниче Запомогове Товариство.
16. Організація женщин-робітниць.
17. Організація фермерів.
18. Справа допомоги визвольній боротьбі в Східній Галичині.
19. Справа технічної помочи Радянській Україні.
20. Ревізія статуту Ст. У.Р.Д.
21. Вибір заряду і контрольної комісії Ст. У.Р.Д. і комітету на 1923 рік.
22. Замкнене зборів.

Програму належить добре обговорити перед зіздом.

Філії і Відділи Ст. Товаришеня повинні сю програму добре обговорити на своїх зборах і перед зіздом надіслати до Екз. Комітету Ст. У.Р.Д. свої пропозиції що до найкориснішого розвазання і поалагодження поставлених в програмі справ.

Право представництва.

Філії і Відділи Ст. Товаришеня, включаючи і всі Відділи Секції Жен.-Робітниць мають право вислати одного делегата, або одну делегатку за кожних своїх 25 членів або членкинь, або частину сего числа (коли Відділ числить менше чим 25 членів або членкинь, то все має право вислати одного делегата). Товариства, що є членами Ст. У.Р.Д. мають право вислати по одному делегатови з правом рішаючого голосу.

Братні делегати від товариств і посторонних організацій, а також члени Ст. Товаришеня, котрі не є делегатами, мають право дорадчого голосу, можуть брати участь в дискусіях, давати пропозиції, але не мають права голосувати, хіба, що в деяких справах таке право буде їм дане рішенням уповномочених делегатів.

Делегатки Секції Жен.-Робітниць.

Відділ Секції Жен.-Робітниць повинен подбати про висилку своїх делегаток де се можливе, а де неможливо вислати від Відділу своїй делегатки, то належить дати повноважт делегатови від Відділу Ст. У.Р.Д.

Делегати від фермерських товариств.

Екзекутивний Комітет шире запрошує на сей зізд представників фермерських товариств, які повинні взяти участь в зізді, висилаючи своїх делегатів зпоодинок, або по кілька товаришів спільно.

Назвиiska вибраних делегатів належить подати до відомо Екз. Комітету перед зіздом.

З товаришским привітом,

Екзекутивний Комітет Ст. Укр. Роб. Дім.

17 КОМУНІСТІВ В АМЕРИЦІ ВИЙШЛО НА ВОЛЮ.

СПРІНГФІЛД, Ил., 30. листопада. — Видіям Брос Лойд і 16 інших комуністів, які недавно почали відсиджувати свою кару, вийшли вже на волю. Губернор "стейту Іллинойс" Лен Смор подарував їм кару.

Між увільненими находять ся 7 комуністів, які були засуджені на 1 до 5 років в в'язниці Джоліет, і 10 комуністів, засуджених на один рік в повітній в'язниці Кук. Всі 17 були засуджені на підставі вироку, яким признано їх винними за нарушение протисиндикалістичного закону стейту Іллинойс.

До першої групи засуджених належали: мільонер Вільям Брос Лойд, Джек Карней, Артур Проктор, Едгар Овенс, Людвик Лоре, Л. К. Інгленд і Нілс Кіяр.

До другої групи належали: Сем Кранкін, Джеймс А. Мессінер, Карл Ф. Сандбург, Чарас

Крумбайн, Гері Шилмен, Морріс А. Столар, Джан Фогель, Н. Дж. Христіансон, Семюел Еш і Оскар Дж. Браун. Губернор Лен Смор при увільненні засуджених руководив ся аргументом, що протисиндикалістичний закон іде всупереч постановам американської конституції.

ЗАКУПНО ГОСПОДАРСЬКИХ ЗНАРЯДІВ ДЛЯ УКРАЇНИ.

Представники Радянської України в Берліні передали 500 мільонів чеських корон на закупно господарських знарядів для районів Радянської України, які потерпіли від голоду.

З Лондону доносять, що радянський уряд у відплату за виступи фашистів проти російської коловії в Римі — сконфіскував 20 італійських кораблів на Чорному морі.

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man.

Subscription per year \$4.00
Telephone: St. John 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

часопис для робочого люду — виходить два рази на тиждень:
В СЕРЕДУ І СУБОТУ.
Видає Стіваришене "Українських Робітничих Вістей".
Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS,
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

СЛІДАМИ ДОГЕРТОГО.

Гірники в едмонтонському гірничім дистрикті вийшли на страйк за призначення юні. Як в самих містах, так і в околиці Едмонтону є десятки невеличких копаєнь вугля, в яких працює около 1.100 робітників.

В декотрих з цих копаєнь не було ще юні зовсім, а в декотрих були юні, але їх розбито підчас страйку 1919 року. Тому то робітники тих копаєнь не страйкували підчас загального страйку гірників минулої весни. Вони не страйкували, але і не робили, бо копаєнь в околиці Едмонтону в літ дуже мало працюють, так як їх вугле не є машинове і вони переважно обслуговують своїм вуглем перше все місце, а відтак ближні околиці.

В тих дрібних копаєнях власники безмілосердно експлуатували робітників. Умовини праці там наймовірніше тяжкі. Робітник сам не знає, скільки він виробляє, так як жадної контролю над виробленим ним вуглем він не має. Сам компанійний наганяч важить вугле і дає робітникові стільки, скільки він вважає за відповідне. Досить сказати, що в тих копаєнях не працює ні один гірник, який працював в більших юніних копаєнях. Він не витримає при тих умовинах праці ні одного дня. Та самі менеджери не примуть в тих копаєнях до праці того робітника, який попереді працював в Бруд, Кадомні або в копаєнях Кровес Нест Пес. Вони скорше примуть такого, який копаєнь ще і в очі не бачив і не вмів навіть по англійськи говорити. Бо таким робітником вони будуть поганяти як вомом, а того, що вже знає умовини праці в юніних копаєнях, вони не хочуть мати серед своїх робітників.

Однак, як се видно з останніх донесень англійської преси, а також з донесень наших товаришів, покірни раби дрібних експлуаторів — власників едмонтонських копаєнь — сказали, що досить вже над ними знущатися, і вийшли на страйк. Першими вийшли на страйк гірники кардіфських копаєнь, а пару тижнів пізніше вийшли і робітники едмонтонських копаєнь.

Агенти буржуазної преси заперяють, що страйк не вдав ся, що деякі копаєнь працюють повним ходом, деякі на половину, тільки щось одна чи дві копаєнь замкнені в наслідок страйку. Тимчасом звіт президента 18. дистрикту, який є активним провідником страйку, показує, що на страйк вийшло близько 100 процент робітників всіх едмонтонських копаєнь.

Діяльність властей і поліції в страйковому русі показують, що справа "невдачі" страйку має ся зовсім не в так рожевім світлі, як її представляє буржуазна преса. Перше всеюди копаєнь поставлено поліцію, арештовано заступника президента 18-го дистрикту Раяна, проти которого виставлено аж чотири оскарження. Та власти на тім не ограничилися. Щоби зломити страйк гірників і знова кинути їх в безконтрольні кігти власників, едмонтонський найвищий суд пішов слідом генеральному прокуратору в Зуч. Державах Догертого і судді Вилкерсона та наложив "Injunction". Се значить, що робітники не мають права вести організовану боротьбу проти своїх експлуаторів. Се ще лишний раз показує, по чий стороні стоїть власть. Капіталісти мають довіе право організуватися, організовано експлуатувати робітників, а робітники не мають права не тільки організовано бороти ся, але і організувати ся в юні. Бо едмонтонські гірники борять ся тепер якраз за призначення юні.

В 1919 році власники копаєнь на заході Канади самі не хотіли, приймати до роботи тих робітників, які належали до "United Mine Workers of America". Тоді вони самі боронили ся юнію, бо бояли ся О. В. Ю. Тоді "U. M. W. of A." була бажана, а тепер власти накладають намордник на тих робітників, які лише про неї говорять.

Наложеном 5. листопада "Injunction" — у, найвищий суд в Едмонтоні відібрав від юнінних провідників всяку можливість вести організаційну роботу, а робітникам бороти ся за мізерне поліпшене свого нужденного життя.

Так демократія боронить права своїх горожан.

Робітник.

БРЕХУНАМ ВІД ЧОРНОСОТЕННИХ ГАЗЕТ.

Від якогось часу "Український Голос" вперто повторює, що "Українські Робітничі Вісті" доходять до Східної Галичини. На potwierдження сего він покидаєть ся між иншим на львівське "Діло", яке свого часу також написало було, що наша газета має доступ до старого краю. В виду сего редакція "Українських Робітничих Вістей" заявляє отрим сльдує:

Писане "Укр-Голосу" і "Діла", що "Укр. Роб. Вістей" доходить до Галичини і її туди ніхто навіть не вислає.

Своє твердження, що "У.Р.В." доходить до Галичини, "Діло" основує мабуть на тім, що бачить часом передруки з "У.Р.В." в "Землі і Волі". Однак се це не є доказом, що "У.Р.В." доходить до Галичини. Адже в тій самій статі "Діла", де кажесть ся, що до Галичини доходить "У.Р.В.", стоїть написане: "Ми маємо перед собою низку вирізків з українських часописів (себто з Америки). Про що там не пишеть ся!" І далі "Діло" на підставі тих вирізків пише про привіти укр. "патріотичної" преси для него з нагоди його появи, про т. зв. "національний конгрес" в Філадельфії, про хор О. Кошиця в Америці, а навіть — про "реколекції українського духовенства" в Бернардієві, Н. Дж., та про інші подібні річі.

Отже як "Діло" дістає з Америки вирізки про висше згадані справи, так "Земля і Воля" дістає вирізки про те, як Крат та Стецишини роблять доноси на українських робітників в Канаді. Що так вомоче, про се свідчать слідуєчі слова в перенісці редакції "Землі і Волі", поміщені в 29. ч. з 22. жовтня с.р. на 6. сторони: "Товаришам з Виніпегу дякуємо за вирізки і поміч". Кодиби "У.Р.В." доходила до Галичини, то чому редакція "Землі і Волі" дякувала би за витинки. А що панів редакція "Укр. Голосу" і "Діла" боїть ся, що слава про поліційних донощиків в особах українських копів та "ректоров" в Канаді розходить ся звідкима "У.Р.В." і "З. і В." по цілм світі, — то вони безлично брешуть, що "У.Р.В." доходить до Галичини.

ГЕРОІ РЕВОЛЮЦІІ

ІВАН ЦЕПКО, СТЕПАН МЕЛЬНИЧУК, ПЕТРО ШЕРЕМЕТА.

(Кореспонденція до "Українських Робітничих Вістей")

Вони вмерли. Передна стежа Соціальної Революції в Галичині впала в бою. Не хочеть ся вірити, що їх не стало в живих. Не вірять ся, що Вони відійшли від нас. Ще перед трома місяцями я говорив з Ними. Сміялись вдоволено і мріяли про недалекий бій. А сьогодні їх не стало. Вмерли гордо, на революційному посту.

В 5-ту річницю червоного жовтня зійшлися і постановили кинути ся зі зброєю в руки проти насильства польської шляхти. Их дванайцять — ворогів тисячі. Але в Ніх непохитна віра і Ідея. З тм 22. жовтня 1922 перейшли Збруч і пропали в галицьких лісах. В руках зброя, в серцях свята Ідея.

25. жовтня вже в селі Мишківці пов. Заліщики. Тов. Мельничук Степан відправляєть ся з ліса в село і довідуеть ся, що там є кандидат до польського союму Антон Березовскі. Ночию 12 повстанців виводять Березовского з хати і на його власний підвиз вивозять за село, де революцерами кулями розстрілюють. Потім зникають і виринають на Поділю. Их дорогу освічують пожежі панських філіварків, а вслід за Ними женьуть ся дві ескадрони ворожого кінояти. Зморени походом, спочивають в торському лісі, де оточують Их вороги. Бють ся до останної хвилі. Тов. Мельничук через брак патронів попадає перший в руки шляхетських наймитів. На місці бють Його прикладами до неприжитності.

Тов. Шеремета, Цепко і ще 3-ох повстанців вивались з вогняного кола і зникли. По двох днях, як спали в панського хати в Голіградах, повіт Залішки, на них жандарми Сажховскі. Повстанці не давались взяти живими. Затріскали рушницями. В тім — Цепко кидаеть ся бистро в бік саме в тій хвилі, як Шеремета вистрелив і впад мертвий замість жандарма від кулі товариша. Трагічний випадок, смерть дорогого товариша вразила т. Шеремету до тої степені, що він на хвилинку забув ся, схвативсь в роспущі руками за голову. Сим покористував ся жандарм і накинув ся на т. Шеремету.

Дня 30. жовтня 1922 т. Шеремета був вже в чортківській тюрмі біля побитою т. Мельничука. Почавши від 2-го до 7-го листопада, при асисті польського війська, поліції і розяреної польської публіки, що в судовий саї плавала в облача повстанців і домагала ся смерти для Них і останніми лайками накидалась на оборонців — відбув ся наглий шляхетський суд. Перед неправим насильним капіталістичним судом сталу:

- 1) тов. Мельничук Степан (дід земайків з Пядик в Америці зазначую, що т. Степан син Онурія-будника) скінчений гімназист, уроджений 1898 року в селі Пядиках, пов. Коломия, псевдонім в повстаню Молот.
- 2) тов. Шеремета Петро ур. 1897 р. в Пукові пов. Рогатин син бідних селян, скінчений гімназист, псевдонім в повстаню Червоний.
- 3) Ярослав Панасюк, син сільського бідняка, ур. 1898 в Садку пов. Збараж.
- 4) Іван Луцак, псевдонім Гутуляк, ур. 1895, селянин-бідняк, з Калочева Великого пов. Коломия.
- 5) Михайло Беник, селянин, ур. 1894 в Бердогах, пов. Снятин.
- 6) Федір Загородний, селянин, ур. 1901 в Новосіаках, пов. Підгайці.
- 7) Андрій Паньків ур. 1899, швец, з села Герла, пов. Старий Самбір.
- 8) Михайло Сергій, столяр, ур. 1896 р. в Багні, пов. Вишніця на Буковині, денний зарбник.

Т.т. Парібуса і Пилипова не вдалось зловити і вони пропали без сліду.

Вирок суду був проголошений 11. жовтня о 1.15 по полудні. Тов. Мельничука і Шеремету засуджено на кару смерти через розстріл, тов. Беника на 6 літ, Панасюка 5 літ, Луцака 5 літ, Загородного 5 літ, Панькова 6 літ і Сергія 6 літ тяжкої в'язниці з постом і твердим ліжком кожних 14 днів.

Тов. Мельничук і Шеремета прийняли шляхетський заєуд з погордою і наймовірним спокоем, як пристало на революціонерів. На скільки Вони були байдужі до смерти, нехай послужить се, що оба герої, яки нічо не було, годину перед смертю пообідали, понанисували листи до рідні і товаришів, попрощали ся з своїми оборонцями і на пропозицію попа сповідати ся — відмовили ся, хоч він проти Их волі поблагословив їх.

Отгод 3.15 по полудні вивели на тюремне подвірє т. Мельничука Степана, що добровільно згодив ся піти на смерть перший. Був, як звичайно, усміхений, гордий і співав пролетарський гимн "Інтернаціонал". Його слова заглушили вистрїли польських жовнірів. І не стало більш Великого Борця соціалістичної Ідеї. Вмирав з надією і останніми словами кликав:

Повстанте гнані і голодні
Робітники усіх країв,
Як у вулкановій безодні,
В серцях у нас клочоче гнів!

І се був Його заповіт. Заповіт зелізного революціонера Степана Мельничука-Молота.

В п'ять хвилин пізніше, вивели тов. Шеремету Петра. Навіть свіжа кров дорогого товариша Мельничука не відбрала йому відваги. Гордо став під муром, випростував ся, підняв руку і крикнув:

"Хай живе Революція! Хай живе народ! Хай живе Україна! Стрїляй!"

І впав другий безстрашний герой. Впав командир 12 смілих революціонерів, славий Петро Шеремета-Червоний.

А над Чортковом повисла осімна мряка, тай заслонила сонце, щоб не дивилось на неповинні жертви Веаких Борців Соціальної Революції.

Іван Цепко — незвичайно широко освіченна людина. До лютого 1920 року соціалдемократ, потім визначний діяльний член Комуністичної Партії. В галицькій армії був рядовим стрільцем-телесністом. Соціална Революція на Україні видивнула Його понад широку пролетарську масу. В цвітні 1920 року Він делегат від П-го червоної бригади на партійну галицьку конференцію в Київі а в липні 1920 був присутній на П-тому конгресі І. Інтернаціоналу в Москві та поїхав в Петроград, куди привіз від галицьких селян (часть Галичини була тоді радянською) кілька вагонів збіжа і споживчих продуктів для голодуючих робітників Петрограду. Особистого життя в нього не

було. Він постійно ходив в старенькому одіно. Навіть полеміканя не мав. До пізної ночі працював і засипав по важких трудах в якийнебудь канцелярії. Постійно реферував на гуртках Комуністичної Партії між червоноармієцями, селянами, робітниками, та на партійних зїздах. Півтора року був секретаром бюро комуністичних гуртків військових галицьких частин 44 і 45 радянської дивізії. Слабкого здоров'я, малий ростою з хорими очима, але ніколи не лічив ся. Весь час і всі сили віддавав для Революції. Знаменитий бесідник і знаток соціалістичних наук. Товариші жартом називали Його "галицьким Ленінмом". В Галичині вибрав ся на повстане в характері політичного робітника, але з рушницєю в руках. Пролетаріат міста і села та Революція страдали в тов. Цепкові відважну ідеальну, людину науки, доброго глибокого теоретика і незвичайного борця. Представляю собі, яке страшне враженіє і безмірний жаль зробила вістка про Його смерть в широких партійних і безпартійних масах на Радянській Україні, де тов. Цепко був дуже популярний, загальнолюблений і шанований.

Тов. Мельничук Степан — до революції півднина. Мав 16 літ, як пішов на війну. З природи здоровий, вродливий і холінокровний. Соціально широко свідомий, активний член Комуністичної Партії, але більш революціонер-боевик. Як знаменитий скорострїльчик доказував чуда героїств у великому червоному наступі на Варшаву 1920 року. З т.т. Цепком і Шереметою безперервно служив в 402-ому радянському галицькому полку, як командир сотні. У військах від боїв хвилях займав ся політичною роботою між селянами, а також вчив неграмотних товаришів стрїльцям письма. Сміяв ся все з смерті і як матеріаліст ігнорував її. Тому не дивниця, що співав своїми "Інтернаціонал" перед обличчям смерті. Його мріяю була радянська, робітничо-селянська влада в Галичині, побіда робітництва у всьому світі. За сі мрії наложив свою буйну голову. Був людиною зелізно волі і могутним, непохитним революціонером.

Шеремета Петро — слабкого здоров'я, енергійний, з настроєвою натурою, знаменитий боевик. Був командиром в Червоній Армії сотні, курнія і полка. Разом з тов. Мельничуком підчас зрели галицької армії і переходу до польської шляхти в маю 1920 року — з своїм курнем борюв ся завзято проти панів і перервав ся до червоних. У великому наступі на Варшаву здобув Грушевіч і Замосте. В маю 1922 wraz з тов. Мельничуком був на цивільній посаді, але бунтарський дух не видержав. Кицули все і з озброєним відділом перейшли біля Кудришець Збруч та революційним служив в 402-ому радянському галицькому полку, як командир сотні. У військах від боїв хвилях займав ся політичною роботою між селянами, а також вчив неграмотних товаришів стрїльцям письма. Сміяв ся все з смерті і як матеріаліст ігнорував її. Тому не дивниця, що співав своїми "Інтернаціонал" перед обличчям смерті. Його мріяю була радянська, робітничо-селянська влада в Галичині, побіда робітництва у всьому світі. За сі мрії наложив свою буйну голову. Був людиною зелізно волі і могутним, непохитним революціонером.

Товариші Робітничі! Три найкращі наші товариші впали за робітничо-селянську владу! Найкращі товариші не словами, а ділом доказали віданість Революції і соціалістичній Ідеї! Вони вмерли героїською безстрашною смертю, як правдиві революціонери. Вони вмерли за соціальне і національне визволене Галичини! Вони вмерли за ідеали мільонів поневолених робітничих і селянських мас! Вони — наші брати, передна сторожа Соціальної Революції в Галичині впали на важкому шляху боротьби з капіталом! Ви — хто не знав більше поляглих Товаришів, не можете представити собі, яку страшну втрату понесли робітничтво.

МИ НЕ СМІМО ЗАБУВАТИ ПРО НИХ!
Ми увіковчимо Их память! Майбутні покоління мусять знати Их. Робітничі Доми, товариства, школи повинні бути названі безсмертними іменами т.т. Мельничука Степана, Цепка Івана і Шеремети Петра. Імени тих героїв мусить бути заснований Фонд з робітничих жертв на соціальну боротьбу в Галичині. У всіх робітничих товариствах і гуртках повинні в найближчих днях відбути ся святочні вечери посвячені вбитим тром товаришам-революціонерам.

Робітничі мусять збудувати тріквій пам'ятник своїм братам-героям!

Вірю, що на мій поклик відгукнуть ся широкі пролетарські маси Америки і Канади на сторінках робітничої преси і словами і ділом. Даваєть слово за Вами товариші!

М. ІРЧАН.

ПЕРЕДСМЕРТНІ ЛИСТИ РОЗСТРІЛЯНИХ ГЕРОІВ.

(Листи т.т. Петра Шеремети і Степана Мельничука, розстріляних в Чорткові 11. листопада 1922, писані годину перед розстрілом.)

(Власна кореспонденція зі Львова.)

Лист до товаришів.

Вам, товариші, ми ідуци на смерть посилаємо привіт. Ні великий дорож життя не один з Вас мріяв широкі шляхи, з нами ідеєм ті великі надії, що ми. Гідь даліше, наша смерть нехай Вам буде захотою.

Хай живе борці за волю народа!
Хай живе революція!

Петро Шеремета.

Степан Мельничук.

II

Чортків, 11. XI. 1922.

Любий Друже!
Не думав я до Тебе так скоро написати. Та обставини так здожилсь, що мені приходять ся прощати ся з сям світом, і я пишу се годину перед розстрілом — хочу повідомити Тебе про се. Як се стало ся, не буду розписуватись. Процедура звичайна. Польський наглий суд засудив мене на кару смерти.

Любий! за короткий час нашого знаомства я найшов в Тобі широкого друга. Тому хочу в останній годині свого життя попрощатись з Тобою і побажати Тобі крашої долі ніж та, яка судилась мені. Бажаю, щоб Ти дожив той хвилі, коли агние сила оружя, а запанує правда, свобода і справедливість.

Прошу Тебе в останнє і прошу Тебе, щобиь передав від мене останній привіт Володі, Грицеві, Микиті, Жені, Сестрі, Твоїм близьким і всім нашим знаокиим.

Прошай, С. Мельничук.

Міхневич Петро, Україна, губ. Київська, м. Бердичів-ауд. Білопільська ч. 15.

(Продовжене на 3-ій сторони.)

ЩО ПОСІЄШ, ТО ПОЖНЕШ.

В Східній Галичині пожеж. Горіть панські двори, палають штирти збіжа, в повітрі вилітають жандармські станиці, гремлять гармати, кроваві бої ведуть ся між польським військом та повстанцями, перелякане панство із сіа тікає в міста, виїздає на захід. Жне воно тепер ту бурю, що посиля.

А в Галичині польська шляхта два роки добре гуляла.

Після відступу червоних військ з Східної Галичини, чорними круками прилетіла вона знова в свої маєтки і непощадно мстилась вона над східно-галицьким селянством за те, що він під охороною червоної армії посмів наложити руку на їх землі. Довго стогнав, хливав ся у тяжкій ярмі покірний кріс селянин, довго зносив наругу — катоване польського жандарма, аж поки терпеливо сти його не прийшов край.

Підняв ся-він, в мозолисту руку взяв рушницю і люту смерть став слати з неї польському панові за всі муки, що завдав від нього. Найголовніший міста Східної Галичини захоплені повстанцями, повстане розгоряєть ся все більше та більше і великі обшари землі звільнені вже з під влади польського ділца.

В Західній Європі східногалицьку справу починають живо обговорювати. Франція затривожена найновішими подіями в Галичині, бо боїть ся, щоб вона не відірвалась від Польщі. Та непокоїть ся вона сим не з великої любови до Польщі, а тому, що лякаєть ся, щоб замість неї самої хтось другий не почав господарювати на східногалицьких нафтових жерелах та вивозити цінну рору, яка досі перевозилась виключно у Францію.

Зовсім инакше ставить ся до сеї справи Англія. Вона не починала Польщі стільки грошій, як Франція, не постачала в великій кількості зброї польську армію, тому і немає на Польщу такого впливу, як Франція, що може вивозити потрібну їй нафту. Тому вона не зацікавлена в тім, щоб Східна Галичина належала до Польщі, але навпаки, рада була-б, як би Східна Галичина, відлучилась, бо тоді англійські капіталісти налізли-б туди замість французських і сслаи кров галицького селянина та вивозили в Англію його богацтва.

Чим закінчить ся се повстане в Східній Галичині, чи побідою селянських мас, чи шляхти, не відомо. Однак події в Галичині мають для нас велике поучаче значінє. Ми бачимо, як важко мусів унгитати та катувати польський шляхтич селянина, коли він звичайно неспійний, терпеливий, покірний не зміг довго зносити знущань і взв ся за зброю.

А далі з того, як ставить ся до східногалицької справи Франція й Англія, бачимо, як жадібно західно-європейські капіталісти простягають свої руки по богацтва працюючих мас, як вони сварять ся, мало не бють ся над ними, наче ди-ке вбране над шматком мяса. А тому, що ми і надалі хочемо самі користувати ся тими богацтвами, що їх дає нам мати земля, мусимо підтримувати Радянську владу, яка бе по жадібних руках ділцих і капіталістів, що простягають ся загартати майно робітників та селян.

Зміцніймо Радянську владу, щоби як здать ся східногалицький селянин до нас за поміччю, змогли ми її дісно дати.

Лазоршак.

("Більшовик")

Депортують 400 політичних в'язнів в нестане місце.

ЛИМЕРИК. Ірландія, 27. листопада. — В суботу перевелено з повітової в'язниці в Лимерик около 400 політичних в'язнів на корабель, який відплив в нестане місце.

БЕРЛІН, 27. листопада. — Від 10. до 20. листопада обіг паперових марок збільшив ся о 401 мільярдів і вносивть тепер 765 мільярдів.

ПЕРЕДСМЕРТНІ ЛИСТИ РОЗСТРІЛЯНИХ ГЕРОВ.

(Докінчене з 2-ї сторони.)

III.

Україна — Коржук О. О., Бердичів, Житомірска вул. ч. 90.

Чортків, дня 11. XI. 1922.

Люба моя Шурочко!
Тяжко мені писати се письмо. Се вже останнє, останнє.
Шурочко. Я більше Тебе бачити не буду.
На приказ польських властей, польський суд за мою роботу присудив мене розстріляти. Ось третя година мине, а мене вже не буде.
Шурочко, лиха доля мене спіткала. Люта смерть бере мене сьогодні. Помоли ся Шурочко, Твого Петра сьогодні не буде. Умираю з Мельничуком, холодно принимаю смерть. Я повірив в твою велику любов — Тебе ніколи, ніколи не забував, аж тепер, як сира могила мене прийме, як будеш колись в наших сторонах, віддай мою могилу; За народ не страшно мені пожити моєї буйної голови. Цілую Тебе Шурочко в останнє, цілую руки дорогих мами і батька, Анютку, Ваню і Володю. Всіх цілую, пишу в останнє. Та не повірши, не повірши. Як не се письмо, то може яка друга вістка Тобі донесе про се.
Будь здорова, будь щаслива!
Будьте здорові Ви дорогі. Цілую, цілую Тебе в останнє. Прощай!

Твій Петро.

Не плач, не плач, все пропало. Прощай від мене Товаришів, Калину і всіх, які будуть питати.

IV.

11. XI. 1922.

Дорога Мамо, Ви батьку і Ви дорогогий мій Вуйку!
Не рада Вам вістка — дай Боже, щоби Ви могли так спокійно читати і переживати, як я. Я умираю за праве діло, за Вас дорогі мої, за бідних моїх земляків — умираю. Страшне слово, та не страшно мені. Я спокійний за себе, та не за Вас. Я знаю, як тяжко відібеть ся се на Вас всіх, будьте мужні, будьте непохитні і спокійні, як я, о се Вас прошу. Се моя остання просьба. Я хочу спокійно вмерти і Вас прошу о спокій. За що я вмер? чого я вмер? Вмер за те, що цілюю життя мого було і змістом. Я вмер за Вас. Дорога, якою я ішов, була пошестена мені Вами — за Вашу любов, за любов до бідного мого народу кладаю голову.
Дорогі, не плачте, така Божа воля — так треба. Ви вуйку, Ви теж мученик за Україну. Подякуйте Вп. Старосольському, Вп. Баранови і Юричському, які так ревно боролися мене на суді, подякуйте від себе і за мене за їх труд і братерську допомогу, за те, що не дали мені вмерти, не давши пізнати, що моя дорога — правильна дорога.
Лиха доля положила кінець моему молодому життю.
Любі мої, дорогі мої Ви всі рідні — Ви сестрички, брати Володя і Федю, не забувайте, за що я вмер, — пімста панам нехай жевріє у Вас. Будьте! другами бідного. Пан серця не має. Пан живе коштом слабого.
Я вмираю, Друзю, я вмираю найдорозші мої. Тебе Доржо і Федю прошу написати Шурочці до Бердичева, себто Лесі, що я вмер? що мене нема, вона мене жде, вона мене сподівається ся.
Подякуйте їм за їх дороге серце, від судьби не втечеш.
Прачайте, прашайте. Іду від Вас, але мій дух буде вітати серед Вас. Не плачте, я Вас прошу, не туркуйте, так було треба, так хоче народ, так хоче Велика Революція, а я її вірний син.
Цілую, цілую Вас всіх. За цілий вік, крім прикостей та жадою, вітати я не приніс. Несчастливий Ваш син, Мамо, та одним щасливий, що вмирає за народ, а смерть така легка мені.
Будьте здорові, Ваш Петро.

СХ. ГАЛИЧИНА ПІД ВІЙСЬКОВОЮ ДИКТАТУРОЮ. ГЕНЕРАЛ ГАЛЕР ДИКТАТОРОМ.

(Від власного кореспондента зі Львова.)

Польська преса оголошує отже письмо:
"До пана генерала Станіслава Галера, інспектора V. армії у Львові.
Супроти невинних спроб викликания заколоту і анархії підчас виборів на терені воеводства львівського, тернопільського і станіславівського уряд поручає п. генералові боротьбу із бандами, що повстали на тому терені і завдане повернути публічному безпеку та заповне спокійної виборчої акції.
В тій цілі наказується аж до відкликания:
1) На підставі сього іменують ся пана генерала командантом всіх збройних сил, що перебувають на області команди корпусних округів Львів — Перемишль, у звязку з чим всі збройні сили і їх команди на згаданому терені будуть підчинені панові генералові. Рівночасно уповноважує ся п. генерал до нормованя способу ужиття військ в межах повреного п. генералові завдання та відомовно загальній директиві.
2) На час виконуваня завданя, порученого п. генералові, п. генерал стає до диспозиції п. міністра внутрішніх справ, що торкаєт ся ваших функцій.
3) Що торкаєт ся нормованя відносин між військовою та цивільною владою для охорони умов потрібних для акції війська над забезпеченням спокою підчас виборів, уповноважуєт ся пана генерала видавати в імені міністерства внутрішніх справ розпорядження для адміністративної влади I. і II. інстанції на вище названому просторі.
4) П. генерал дістає ад personam право приймати діяльність адміністративної влади та інстанцій функціонарів безпеки і командантів і офіцерів митних баталіонів, але тільки у відношенню до проступків, які торкають ся обсягу ділани повреного п. генералові.
П. генерал буде виконувати при помочи воевдств свої завданя, для яких рішення п. генерала є обовязкові.
5) Рівночасно уповноважуєт ся п. генерала видавати кожодасні або загальні розпорядження, що торкають ся приміненя декрету про ужиток війська у військових випадках (з дня 2. січня 1919 р. Д. Пр. Ч. 1. поз. 80) і в разі потреби роблення змін у постановках предбачених в Розп. Ради міністрів про спосіб ужитку війська для забезпеченя публічного порядку з дня 18. цвітня 1919 р. (Д. з. Пр. Ч. 35. поз. 276.)
Рада Міністрів Камєньскі, Сосновскі, Новак.
Які наслади матиме проголошене отсеї диктатури, незалежно відгадати. Коли при її заведеню проголошено наглі суди, виїмковий стан і т. д., коли вже є розстріли "бандитів" (Мельничук і Шеремета в Чорткові), то далі буде військовий диктатор іти тим самим шляхом.
Що з сього вийде для Польщі, покаже найблизша будучність.

Львів, 13. листопада 1922.

СВЯТКОВАНЄ П'ЯТОТ РІЧНИЦІ ПРОЛЕТАРСЬКОТ РЕВОЛЮЦІТ НА РАДЯНСЬКІТ УКРАЇНІ.

В КИЇВІ.

Від самого ранку 7-го листопада все робітництво м. Києва вже було на вулицях.
Не зважаючи на кепську осінню погоду, всі ідуть з червоними прапорами, співаючи революційні пісні, на Печерський Пляц (подром), де призначено урочисте святкування Жовтневих Роковин.
Від 10-ої години ранку величезний майдан на Печерську вже наповнюється людом. Особливо кидаться в вічі група робітників-арсенальців, робітників, що 5 років тому майже виключно своїми силами перемагли російську і українську контрреволюцію і дали Києву Радянську владу. Стрункими лавами проходять робітники, червоноарміїці і інші трудящі м. Києва, члени профспілоку.
Так само помітна група незаможних селян Київщини, що прибули до Києва для участі в святкованю разом з робітниками спільного свята: Вони разом з членами Президії Губкомезаму ідуть зпереду Губміліції, над комкурсами якої вони мають приймати шефство.
Все більше й більше надходить на майдан трудящого люду.
Але от — гучне "ура" проносьтє ся по всіх лавах, лунають салютні вистріли з рушниць і гармат.
До головної трибуни простують проводирі робітництва і селянства Київщини: представники Губвиконкому, Губкому Комуністичної Партії, військового командованія. Серед них член ЦК. Компартії і секретар В.У.Ц.В.К. тов. Андрій Іванов.
Першим починає говорити тов. Ян Гамарник.
Витаючи всіх, хто прийшов відзначити сей великий день, тов. Ян каже, що, не зважаючи на кепську погоду, тут зібрало ся дуже багато людей, бо для всіх дуже дороге се свято нашого і всесвітнього пролетаріату.
Якраз 5 років тому в Києві робітники-арсенальці на сьому дамю Печерському, на сих самих вулицях біля пляцу, на якому відбувають ся святкування, провадили вперту боротьбу з контрреволюцією, бо рючись за Радянську владу на Україні.
Слідуючим починає промовляти тов. Андрій Іванов.
Нагадуючи за героїські вчинки робітників-арсенальців, тов. А. Іванов нагадує за могли героїв Жовтневої Революції в Києві в Маріїнському Парку.
Але вони можуть спати спокійно, — каже тов. Іванов, — ми доведемо до кінця їхню справу!
Згадуючи за ту боротьбу, що пролетаріатові нашої федерації довелося витримати на протязі 5 років Революції, тов. Іванов каже:
— Ще недавно наші вороги копали нам могилу, але вже недалеко той час, товариші, коли вони звалять ся туди самі!
Гучними вигуками "ура", музикою і співом Інтернаціоналу зустрічають присутні всі промови.
Після перших промовців проходять інші — від Губкому К.П.(6)У. витає тов. Кузьменко, від Червоної армії командувальськ Київського Військового Району — тов. Якір, від Губпрофради голова Губпрофради — тов. Горбачов.
Тов. Якір, підкреслюючи велику вагу в житю наших Республіки робітничо-селянської Червоної армії, каже, що модела Червона армія є дочка того робітника - червоноардієць, що взяв рушницю в неабутні жовтневі дні і завоявав владу для робітників і селян, вона зросла з тих маленьких загонів, що провадили завзятю боротьбу на вулицях наших великих міст, так само і Києва, 5 років тому.
Тепер молода Червона армія вже настільки міцна, що її жажуть ся наші вороги і вона зможе, як що се її доведеть ся, поставити їм належний опір.
Тов. Горбачов з окрема виітає тих героїв праці, яких повинно нагородити орденами Червоного Трудового Прапора робітництво м. Києва.
Під гучні салюти, музику і спів тов. А. Іванов оголошує імена робітників-героїв праці і нагороджує кожного з них орденом Червоного Трудового Прапора.
Гучно витає робітництво сих героїв — тов. Садовського, т-ку Іванову, т-ку Монтофидову, тов. Кондратовича, тов. Радецького, тов. Зелєнка і інших, старих пролетарів і пролетарок, що все своє жите присвятили праці.
Потім тов. А. Іванов цілуєт ся з усіма нагородженими.
Він каже, що і надалі пролетаріят відзначатиме найкращих своїх представників.
Тов. А. Іванов нагороджує від імені В.У.Ц.В.К. робітництво і селянство Київщини в особі Губвиконкому за завзятю роботу на користь Радянської влади Червоном Прапором.
Тов. Іванов так само нагороджує від імені В.У.Ц.В.К. трудовим Червоном Прапором 45 дівчат.
Робітникам-арсенальцям вручаєт ся від Губвиконкому Київщини Червоній Прапор з написом:
"Червоному Арсеналові, 1-му Київському Заводові, що повстає за владу Рад у жовтні, року 1917 від Київського Губвиконкому до 5-річчя Жовтневої Революції".
Недалеко від головної трибуни розташували ся Червоні міліціонери в кількості біля 1.000 чоловіка. Зпереду стоять курсанти комкурсів Губміліції разом з представниками незаможного селянства Київщини, які прибули до Києва для участі в святкованю Жовтневих Роковин і для прийнятя шефства над комкурсами.
Першим виголошує промову, вручаючи комкурсам Червоній Прапор представник Губземвідділу тов. Скалига.
Після прийнятя шефства над комкурсами Губземвідділом до курсантів підходить з Червоном Прапором в руках голова Губкомісії комезамів т. Іжевський і звертаєт ся до них з промовою, в якій висловлює надію, що командири Губміліції, які пройшли через комкурси зможуть оборонити нашу Республіку від усіх зовнішніх і внутрішніх ворогів.
Наша Республіка вже на протязі 5-ти років тримає в своїх руках Червоній Прапор, обороняючи себе від всіх ворогів. Тепер розбито останню надію контрреволюції на Далєкому Сході. Ми відкрили собі вихід до Тихого Океану.
На червону міліцію тепер покладаєт ся великий обовязок — обороняти спокій і добробут трудящої людности.
Закінчуючи промову, т. Іжевський висловлює певність, що командири червоної міліції і надалі зміцнюватимуть її міць і забезпечуватимуть нам можливість спокійно працювати і будувати наше жите.
Після сього від імені Київського Губвиконкому з промовою до всіх міліціонерів звертаєт ся т. Ян Гамарник. Він оголошує, що Губвиконком Києвщини приймає шефство над усею робітничо-селянською міліцією губернії і висловлює надію, що вона чесно виконуватиме великі обовязки, покладаєні на неї та вручає Губміліції Червоній Прапор від Губвиконкому Київщини.
Начальник Губміліції т. Коваленко витає всіх, хто прийня шефство над міліцією і обіщє, що за допомогою своїх шефів вона зможе стати могутною захистницею робітників і селян від усіх, хто порушує їх спокій і руйнує мирне жите, вона буде дійсно такою, якою повинна бути робітничо-селянська Червона міліція.
Після всіх промов присутні на майдані починають розходити ся стрункими лавами виітають на вулиці Печерська.

Але ще довго чути революційні спів і музику та радісні вигук тых, хто прийшов туди святкувати незабутні для робітників і селян роковини Великого Жовтня.

В ХАРКОВІ.

Зранку місто прибрало особливо святочний вигляд. Всі будинки оздоблено прапорами, уквітчено червоними матеріями, килимами, зеленю. Гудовними вулицями міста безперервно посувають ся безколючі колоны робітників і робітниць, червоноарміїців, учнів, членів профспілоку, дітей. Се все посуваєт ся в напрямку до величезної площі iPodрому, де відбудеть ся грандіозний парад.
В 10 години ранку перша колона підходить до iPodрому. Прапори схилиють ся перед братерською могилою жертв революції. На iPodромі безжемє море голов. Всі тягнуть ся до центральної трибуни, де зібрани ся члени В.У.Ц.В.К., Раднаркму, представники ЦКК.П.(6)У., військово командованє, герої праці.
Святкованє носить по правді всенародний характер. Всі харківські газети вишйли в значно збільшеному розмірі, присвячені жовтневим роковинам. Головна думка всіх статів — бадьора віра в міць пролетаріату, силу Радянської влади.
В театрі Мусурі відбулось урочисте засіданє міськради разом з профорганізаціями, членами партії і червоноарміїцями.
Голова міськради тов. Гудий витає збори від імені харківських робітників і селян. Зборамі ушанована вставанєм пам'ять жертв революції.
По докладу тов. Раковського ухвалено резолюцію, в котрій, констатуючи, що гасла жовтневої революції стають придбанєм міліонів європейських робітників, харківська міськрада закликає український пролетаріят з новим надією бороти ся за остаточне стверженє лозунгів жовтневої революції в цілому світі.
Надіслані привітальні телеграми т. Ленінові, конгресові Комінтерна і Червоній армії.
Тов. Мануїльський, який прибув із Франції, витає робітників і селян України від імені французького пролетаріату.
Тов. Мануїльський зазначає, що масовий робітничий рух помічаєт ся не тільки в Італії й

Німеччині, а також й в цитаделі капіталізму — Франції, де в момент прибуття туди тов. Мануїльського стихійно вибухнули робітничі страйки.
"В день 5 роковин Червоного Жовтня, сказав тов. Мануїльський, ми скажемо 4-му конгресові Комінтерна, що тепер перед європейським пролетаріатом особливо остро повинно стати питанє про-допомогу російським робітникам і селянам.
"Я певний, сказав тов. Мануїльський, що після 4-го конгресу Комінтерна в Європі вибухне неминучий широкий масовий рух.
"Від імені Червоної армії збори витає тов. Фрунзе, який заявив, що в найблизші дні ми будемо не тільки свідками, але учасниками світових подій. Червона армія відстоїт інтереси робітників і селян, не тільки нашої батьківщини, але й цілого світа.
Після параду організації і військової частини з співами вертають до міста.
У вечері вулиці, залиті морем світла, переповнені людністю, що святкує. Червоноарміїці і робітники по театрах на безплатних революційних виставах.
Свято відбуло ся під гаслом братерського єднаня робітників, червоноарміїців і селян і виявило міць пролетарської солідарности.
Свято затягло ся до пізної ночі. Всі клуби, театри, кіна були переповнені. У богатих з них виступали тт. Раковський, Фрунзе, Мануїльський, Лебедь, які ділились своїми спогадами про різні етапи Радянської влади в Росії і на Україні.
У вечері, в день жовтневих свят місто було гарно ілюміноване. Особливо визначалась блискуча зірка, що була над новим будинком робітничо-селянського парламенту — В.У.Ц.В.К. Центральні вулиці міста були повні тисячами народу; на площах демонструвались кіно-фільми з подій Жовтня. Людність радо витала відомих проводирів революції, коли вони з'являлись на екрані. Вагалят не дивлячись на непогоду, помічав ся загальний святочний настрій.
Святкованє Жовтня по селах.
До Харкова з місць усе надходять відомости про захопленє, з яким по селах робітники і селяни України відсвяткували п'яти роковини жовтневої революції.

ЛЕНІН ПРО ВИСЛІДИ ОСТАННОТ СЕСІТ В.Ц.И.К.

На IV. засіданю В.Ц.И.К. виступив Ленін з промовою. Після привіту Червоної Армії, котра очистила Далєкий Схід від білогвардіїців, говорить Ленін, що бачити великий і рішучий крок вперед в цілі цїлковитого закінченя війни, та що завдяки Червоній Армії Спілка Соц. Рад. Республік на довго ульвиєна від наступів контрреволюції. Після евакуації Японцями Дал. Сходу відіграла також значну роль радянська дипломатія. Ленін має надію, що і в Лозанні радянська дипломатія зуміє оборонити інтереси всіх союзних радянських республік і в кожному разі покаже народний масам, в чому лежать інтереси С.С.Р.Р. і других держав в справі проток. Далше говорить Ленін про висліди останної сесії В.Ц.И.К. Кодекс праці являєт ся великим здобутком робітничої класи, особливо є він цінним в момент, коли буржуазія всіх країн зі своєї сторони хоче поневолити пролетаріят цілого світа. До сего кодексу можна було ще більше додати справ, та годі се зараз зробити тоді, коли промисловість находить ся в лихому стані.
Земельний кодекс — се вислід праці 5 літ, який вповні йде на зустріч інтересам селянства.
І коли би практика домагала ся нових змін В.Ц.И.К. буде все йти на зустріч інтересам селянства.
Знова судейський кодекс є конечний, говорить далше Ленін — бо він мусть поставити границю між законними стремліннями кожного громадянина і шкідливими подекуди замірами Неп-а.
Першим і головним завданєм є наладнанє державного апарату, є далша боротьба з бюрократизмом. Тяжке положенє робітників тепер впливає з сего, що тільки одна робітничая клася являєт ся одинокою опорною "радянською" устрою. Тому справа наладнаня нашого господарського апарату є зараз справою віднесення робітничих мас на вищий шабель культури. Се і є нашим найбільшим завданєм.
В них неписьменности і навіть заводили для сього самооподаткованє.
В повіті є ще села майже довшим неписьменні.
В одному з таких сіл селяни на сході ухвалили завести школу для дорослих; зараз там вже відкрито хачучитальню.
Дуже перешкадає праці по ліквідації неписьменности банітизм. Були випадки, коли баніти, наскочивши на село, розганяли школу і загрожували тим, що приходили вчити менших дорослих. Більшість їх тимчасово до скінченя польових робіт з весни припинила навчанє, а деякі навіть, і в літку не припинили своєї праці (с. Півні, Трильскі вол.; с. Ямлонівка, Веприківскі вол.).
В зазначених 30 школах було дорослих учнів 784, з яких 327 уже вміють читати і писати.
З сих 30 шкіл — 4 (у м. Білій Церкві) утримували профспілки, 4 цукроварні, а решта — 22 школи селянські, що істнували завдяки допомозі "Продсвіт", "Сільсько-Господарських Товариств" і т. д. Напр., у селі Василівці Проєктива арендувала мліну і на пробутки з нього утримувала школу для дорослих.
Хоч селянство повіту в великій частині неписьменне, приблизно 75 відс., темне, але серед нього помітно бажанє вчитися. Є села, де селяни винесли постанови про ліквідацію

ЛІКВІДАЦІЯ НЕПИСЬМЕННОСТІ НА БІЛОЦЕРКІВЦІНІ.

Завдяки несприятим політичним умовам, боротьба з народною темрявою на селі по Україні значно відстала від міста. І лише з осені сього року, можна сказати, починаєт ся планомірна і систематична ліквідація неписьменности серед селянства.
Але все-ж таки спроби робили ся. В даному разі Білоцерківщина мабуть йде на чолі всіх Київщини. Так, наприклад, на Білоцерківщині (без 4 волостей) в сьому році істнувало 30 шкіл для навчаня неписьменних дорослих. Більшість їх тимчасово до скінченя польових робіт з весни припинила навчанє, а деякі навіть, і в літку не припинили своєї праці (с. Півні, Трильскі вол.; с. Ямлонівка, Веприківскі вол.).
В зазначених 30 школах було дорослих учнів 784, з яких 327 уже вміють читати і писати.
З сих 30 шкіл — 4 (у м. Білій Церкві) утримували профспілки, 4 цукроварні, а решта — 22 школи селянські, що істнували завдяки допомозі "Продсвіт", "Сільсько-Господарських Товариств" і т. д. Напр., у селі Василівці Проєктива арендувала мліну і на пробутки з нього утримувала школу для дорослих.
Хоч селянство повіту в великій частині неписьменне, приблизно 75 відс., темне, але серед нього помітно бажанє вчитися. Є села, де селяни винесли постанови про ліквідацію

НОВА КОМЕДІЯ!

Вже вийшла з друку і продаєт ся дуже гарна комедія в трох діях Стен-а Зан-ого п. н.

ЯК СВІТ ПІШОВ ДОГОРИ НОГАМИ

Надаєт ся до вистави навіть на малих сценах. Спеціальних декорацій не вимагає. Ціна 25 центів.

Замовленя слати до:
Ukrainian Labor News
Cor. Pritchard & McGregor
Winnipeg, Man.

